

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/835/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

153/2014. számú (VII. 10.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. december 2-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2014. július 10-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A Testület – figyelemmel a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására – az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2013. december 2-án, a Testület elektronikus panaszbejelentő nyomtatványának a kitöltésével terjesztette elő panaszbeadványát, a 2013. december 2-án vele szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt.

I.

1) A panaszos elmondta, hogy 2013 januárja óta él Budapesten. 2013. december 2-án, 18 óra 45 perc és 19 óra 30 perc között a M. utca 31. szám alatt található áruházban volt. Amikor bement a boltba, mint minden alkalommal, most is magához vett egy 100 forint értékű táskát, amelybe cukrot, kávé és egyéb megvásárolni szándékozott terméket helyezett. Körülbelül 10 perc elteltével a pénztárhoz ment. Kipakolt mindent a táskájából a pultra és megmutatta a szatyrot. A pénztáros nem mondott semmit, a panaszos kifizette a termékeket. Amikor azonban a panaszos el akarta hagyni a boltot, a biztonsági őr megállította és egy hátsó szobába kísérte. A panaszos nem beszél magyarul, hanem angolul, olaszul és románul.

A panaszos elmondta, hogy közölte, hogy „nem beszélek magyar”, de továbbra is csak magyarul kommunikáltak vele és azzal gyanúsították meg, hogy ellopta a 100 forintos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

szatyrot. (A panaszos megjegyzi, hogy aznap este 10. 000 forint volt nála, és szerinte senki sem lopna el egy 100 forintos szatyrot, ha ennyi pénzt tart magánál.) Mindenesetre azt mondta az örnek, hogy fel akarja hívni a rendőrséget. Körülbelül 5 perc elteltével meg is érkezett két rendőr: egy nő és egy férfi.

A panaszos elmondta, hogy az intézkedés során úgy érezte, hogy a rendőrök hátrányosan megkülönböztetik őt, tekintettel arra, hogy végig magyarul beszéltek hozzá és folyamatosan rá akarták arra bírni, hogy mindenféle papírt aláírjon. Az első papírcsomag az üzleté volt, amelyet végül aláírt, de az aláírását követően az ör módosította annak tartalmát. A másik csomag a rendőrség által aláírattni szándékozott papírköteg volt, amelyet szintén aláírt a panaszos úgy, hogy közben fogalma sem volt, mit ír alá.

A panaszos elmondta, hogy több évet élt Franciaországban, Olaszországban és Monte Carlóban, de sosem bánt vele így a rendőrség, mint itt Magyarországon. A rendőrnő nem engedte neki, hogy felhívja a barátnőjét, aki egyébként magyar. A panaszos nem érti, hogy miért nem lehet egy nyilvános helyen tartózkodó személynek a rendőrség jelenlétében felhívni egy olyan személyt, aki ismeri a nyelvet. Végül egy nevetségesen magas, 50. 000 forint összegű bírságot szabtak ki vele szemben.

A panaszos elmondta, hogy ezt a helyzetet, magát az eljárást nem tekinti sem normálisnak, sem pedig európainak. És emellett azt is gondolja, hogy az egész helyzetet a pénztáros hibája okozta, hiszen majdnem minden esetben, miután felmutatja a szatyrot, akkor a pénztáros beüti a 100 forintos összeget, és az megjelenik a nyugtán.

A panaszos egy megbízható és komoly ember, aki számos európai országban élt, de mindeddig egyik rendőrség, vagy áruház biztonsági szolgálata nem bánt így vele. Másodszor kifejezte, hogy az 50. 000 forint összegű bírságot egy semmiség miatt szabták ki vele szemben úgy, hogy tulajdonképpen a pénztáros hibázott, mert nem tudta megfelelően ellátni a munkáját.

Erre tekintettel reméli, hogy a Testület elolvassa az üzenetét és akár személyesen is tud egyeztetni a panaszossal. Abban az esetben, hogy ha nem, akkor a panaszos felhívja az ügyvédjét és a Nemzetközi Bíróságra is elviszi az ügyét, tekintettel arra, hogy ezen az estén nem megfelelően jártak el vele szemben és egy semmiségért szabtak ki 50. 000 forintos összegű bírságot.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

A.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatala (továbbiakban: Hivatal) az alábbi dokumentumokat küldte meg a Testületnek.

1) A Hivatal becsatolta a panaszos rendőrségen előterjesztett panaszát, amelyet 2013. december 27-én vettek jegyzőkönyvbe.

A panaszos majdnem szó szerint megismételte a Testülethez benyújtott panaszát, de bizonyos pontokon a tényállást részletesebben ismertette, mint a Testületi beadványban. A már ismert részek ismételt leírásától a Testület eltekint, jelen pont alatt csakis az új, érdemi információkat ismerteti.

A panaszos elmondta, hogy bár 2013 januárja óta lakik Magyarországon, nagyon nehéz számára a magyar nyelv elsajátítása, hiszen az nem a latin nyelvcsaládba tartozó nyelv.

Amint a fentebb megjelölt napon beért az üzletbe, mint mindig most is magához vett egy 100 forint összegű táskát azért, hogy abba helyezze a megvásárolni szándékozott termékeket. Körülbelül 5 perc elteltével a pénztárhoz ment, feltette a pultra a termékeket és emlékszik rá, hogy meg is mutatta a szatyrot a pénztárosnak, amelyből kipakolt. A pénztáros nem mondott semmit, csak annyit kérdezett meg, hogy van-e bevásárló kártyája. A panaszos 10. 000 forintos bankjeggyel fizetett. Amikor azonban el akarta hagyni az üzletet, az örök megállították és a nyugtát kérték tőle, amelyet a panaszos együttműködően át is adott, de valami nem lehetett rendben, hiszen egy hátsó helyiségbe kísérték.

A panaszos csupán annyit értett meg, hogy azzal gyanúsítják, hogy ellopta a 100 forintos szatyrot. A panaszos ekkor közölte velük, hogy fel akarja hívni a rendőrséget. Körülbelül 5-10 perc elteltével megjelent egy rendőr és egy rendőrnő a helyszínen. A panaszos az intézkedés során úgy érezte, hogy a rendőrök őt hátrányosan megkülönböztetik, hiszen folyamatosan csak magyarul beszéltek és arra próbálták meg rábírní, hogy írja alá a papírokat. Emellett a testbeszédük azt sugallta a panaszosnak, hogy börtönbe akarják záratni. A panaszos úgy érezte magát, mint egy bűnöző. Ezen a ponton a rendőr átnyújtotta a telefonját, hiszen a vonalban egy angolul tudó rendőr volt. Ez a rendőr csupán annyit mondott a panaszosnak, hogy ha aláírja a papírokat, akkor már nincs visszaút. A panaszos közölte, hogy ezt eleve tudta, pontosan emiatt nem akarta aláírni a papírokat, tekintettel arra, hogy az ember sosem tudhatja mit ír alá, így akár egyszer arra ébredhet, hogy börtönben köt ki.

Miután a panaszos befejezte a telefonbeszélgetést, a rendőr átadott egy kis papírt, amin a szabálysértésről szóló angol nyelvű tájékoztató szerepelt. A panaszos ekkor még mindig nem értette, hogy mivel gyanúsítják, de mégis elkezdte aláírni a dokumentumokat. Az első körben az áruház által kibocsátott dokumentumokat. Amikor azonban ezeket aláírta a helyiségben tartózkodó rendőrnő és egy alkalmazott jelenlétében a biztonsági őr módosította a dokumentumokat. Ezen a ponton vette elő a panaszos a telefonját azért, hogy felhívja a barátját, aki magyar, azért hogy a helyszínre jöjjön fordítani, így megérthesse végül, hogy mi is történik. A rendőrnő ekkor rászólt a panaszosra, hogy nem használhatja a telefonját, azt tegye el.

A panaszos ezt az eljárást egyáltalán nem tekinti normálisnak, sőt európainak sem. Valamint továbbra is azt mondja, hogy ez a hátrányt őt a pénztáros hibája miatt érte. A panaszos elmondta, hogy talán lehet, hogy ő is hibázott, de azt nem érti, hogy a pénztáros miért nem mondott semmit, vagy akár az örök. De továbbra is életszerűtlennek, lehetetlennek tartja azt, hogy ha valaki 10. 000 forinttal betér egy boltba vásárolni és fizet, akkor miért akarna ellopni egy 100 forintos értékű szatyrot. Ez a szatyor pedig végig a kezében volt, nem rejtette el, nem tette el a zsebébe, végig látni lehetett.

A panaszos az eseményt összegezve kijelenti, hogy miután kifizetett mindent maradt még körülbelül 7. 000 forint készpénz nála, és egy 100 forintos szatyor ellopása miatt vele szemben 50. 000 forint összegű pénzbírságot szabnak ki. A panaszos úgy írta alá ezután a

dokumentumokat, hogy fogalma sem volt arról, hogy mit ír alá. A rendőrség az intézkedés során a panaszosnak segítséget nem nyújtott, valamint egy rendőr jelenlétében módosítottak hivatalos dokumentumokat. Emellett nem engedték meg, hogy felhívja a barátnőjét, aki segített volna a fordításban.

A rendőr emellett többször feléje mutatta a kézfejeit, mintha azokon bilincs lenne, amely a panaszosban félelmet keltett és szerinte a rendőr nem terrorizálhat egy olyan embert ilyen jelekkel, aki nem érti, hogy mi történik körülötte.

A panaszos elmondta, hogy az intézkedés során végig együttműködő volt, még egy rossz szót sem szólt, semmit nem csinált, hiszen magát úriembernek tekinti. Így erre tekintettel erősen meg van arról győződve, hogy az ő jogait megsértették.

A panaszos elmondta, hogy nincs munkája, a barátnője tartja el. Az utóbbi egy év nagyon megterhelő volt a számára Magyarországon, hiszen egyedül van, nincsen családja, barátai, semmije sincsen. Néha azon veszi magát észre, hogy amikor az utcán sétál, magában beszél. Elmondta azonban, hogy mentálisan nincsen semmi problémája, de jelenleg nincs a legjobb formában, tekintettel arra, hogy nem talál munkát, nem tud az életében előbbre haladni.

És miután betér mindezek ellenére egy boltba tejet és cukrot venni, azt mondják neki, hogy el akar lopni egy szatyrot és bűnözőként kezelik. A panaszos elmondta, hogy az igazságban, a rendőrségben és a jogban bízik, így erre tekintettel nagyon reméli, hogy az ő ügyében is igazságot lehet szolgáltatni.

2) A Hivatal megküldte a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatványt, amely teljesen üres, valamint az 50. 000 forint összegű helyszíni bírság megfizetésére vonatkozó nyomtatványt és az angol nyelvű tájékoztatót, amelyet a panaszos aláírt.

3) Az angol nyelvű tájékoztató szövege szerint az elkövető jelenlétében kiszabott helyszíni bírságról tartalmaz információkat. A rendőr e szerint tájékoztatta a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) alapján a panaszost, hogy amennyiben elismeri a szabálysértés elkövetését és a helyszíni bírság kiszabását aláírásával tudomásul veszi, akkor jogorvoslatnak a továbbiakban helye nincs. A kiszabott helyszíni bírságot 30 napon belül kell megfizetnie, amennyiben erre nem kerül sor, abban az esetben a helyszíni bírságot a bíróság elzárásra változtatja át. Harmadik országbeli állampolgár esetén beutazási és tartózkodási tilalom rendelhető el. Választása esetén a helyszíni bírságot közérdekű munkával válthatja meg, amelynek érdekében az állami foglalkoztatási szervnél (munkaügyi központnál) a befizetésre nyitva álló 30 napot követő 3 munkanapon belül kell jelentkeznie. 5. 000 Ft helyszíni bírság egy napi szabálysértési elzárásnak, illetve hat óra közérdekű munkának felel meg. A jogkövetkezményekről szóló tájékoztatót – ide értve a pontérték megállapítását is – megkapta a panaszos és átvette a készpénz-átutalási megbízást. (Ezt aláírásával tanúsítja.)

B.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) RFK illetékes kerületi rendőrkapitánysága az alábbi dokumentumokat juttatta el a Testülethez.

1) Az illetékes kerületi rendőrkapitányság vezetője 2014. február 27-én kelt átiratában az alábbi tájékoztatást adta a Testületnek.

2013. december 2-án, 19 óra 5 perckor az ügyelet utasítására a szolgálatban lévő r. tőrm. járőrvezető, valamint egy r. őrmester járőr megjelent az áruházban, ahonnan bolti lopás címén a biztonsági őr kért rendőri segítséget.

A biztonsági ört meghallgatták a rendőrök, aki elmondta, hogy egy férfi úgy vásárolt az üzletben, hogy magához vett egy áruházi szatyrot, amelybe bepakolta a megvásárolandó dolgokat, majd a pénztártól távozva a biztonsági őr leellenőrizte a blokkot, amiből megállapította, hogy a szatyrot nem fizette ki az illető.

A járőrvezető igazoltatás alá vonta ezt a személyt, akiről megállapítást nyert, hogy a panaszos az. A rendőrök végig anyanyelvükön (magyarul) beszéltek, és megállapították, hogy a panaszos nem beszél magyarul. Tekintettel arra, hogy egy szolgálatban lévő r. zls. ismeri az angol nyelvet, ezért tetra rádión keresztül elmondta a panaszosnak, hogy cselekményével milyen szabálysértést valósított meg, továbbá, hogy emiatt 50. 000 forint helyszíni bírságot szabnak ki vele szemben, és amennyiben ezt elfogadja, további jogorvoslatra nincsen lehetősége. A rádión keresztül a panaszos elismerte a szabálysértés elkövetését, valamint látszólag megértette és tudomásul vette a részére elmondott információkat.

Az elkészített rendőri jelentés alapján a panaszosnak a járőrvezető a helyszíni bírság kiszabásáról szóló angol nyelvű tájékoztatást adott át, amelyet a panaszos elolvasott. A panaszosnak továbbá átadták a helyszíni bírság kiszabásáról szóló formanyomtatványt, amelyet aláírt, valamint az 50. 000 forintról szóló csekket is átadták neki.

A jelentés szerint a panaszos végig együttműködő magatartást tanúsított, nem állt ellen az intézkedésnek. Magyar nyelven nem közölt olyat, hogy telefonálni szeretne, angol nyelvű kommunikációját pedig nem értették a helyszínen intézkedést fogantató rendőrök, tekintettel arra, hogy nem beszélnek angolul.

A rendőrök a jelentésükben továbbá leírták, hogy a panaszossal szemben nem voltak előítéletesek, nem kezelték bűnözőként, valamint nem érzékeltették vele, hogy megbilincselik és előállítják.

2) Az intézkedő rendőrök 2013. december 3-án tették meg jelentésüket.

A r. tőrm. járőrvezető szolgálata teljesítése során 2013. december 2-án 19 óra 5 perckor azt az utasítást kapta az ügyeletről, hogy menjen az áruházba, mert onnan bolti lopásról érkezett bejelentés.

A helyszínre érve egy biztonsági őr fogadta a járőrvezetőt és társát, aki az alábbiakat mondta el. Az őr 18 óra 50 perc körüli időben észlelte, hogy egy férfi bejön a boltba és a kasszáktól magához vesz egy reklámtáskát, majd a boltban több dolgot is ebbe helyez bele. A pénztárhoz érve a kosárban lévő dolgokat kifizette, de a reklámtáskát nem jelezte a pénztárosnak, így azt nem fizette ki. A pénztár vonalát elhagyva az őr megállította és a szolgálati helyiségbe kísérte.

A r. törm. igazolás alá vonta a férfit, aki egy román személyigazolvánnyal igazolta magát. Megállapítást nyert, hogy ez a személy a panaszos, aki nem nagyon értette a magyart, de közölte, hogy angolul tud beszélni. Ezt jelentette az ügyeletnek, ami egyeztetett az ÜTI-vel és az ügyeletről egy r. zls. a tetra rádión keresztül beszélt a panaszossal, angolul. A panaszos a beszélgetés során elismerte a tulajdon elleni szabálysértést, valamint megértette, hogy részére 50. 000 forint helyszíni bírságot fognak kiszabni az elkövetett cselekmény miatt. Ezt a panaszos elfogadta. Ezután a panaszos részére a r. törm. kiszabta a helyszíni bírságot.

A lopási kár 100 forint volt, amely a helyszínen megtérült, mivel a panaszos az intézkedés során a helyszínen kifizette a szatyor árát. A panaszos nem szerepelt közlésben.

3) A két rendőr 2014. február 27-én egészítette ki az előző pontban ismertetett jelentést.

A panaszos részére a tetra rádión, az ügyeleten keresztül adott felvilágosítást egy r. zls. angol nyelven. A helyszínen intézkedő rendőrök kérésére a r. zls. tájékoztatta a panaszost arról, hogy milyen szabálysértéssel gyanúsítják, amit a panaszos elismert szóban, valamint elfogadta az 50. 000 forintos helyszíni bírságot is, amelyről a r. törm.-t a r. zls. később magyarul tájékoztatta. A r. törm. külön angol nyelvű, írásbeli tájékoztatót is átadott a panaszosnak a helyszínen a helyszíni bírságlásról.

Emellett a panaszosnak a r. zls. elmondta, hogy amennyiben elfogadja a helyszíni bírságot onnantól kezdve nincsen jogorvoslati lehetősége.

A panaszosnak meg volt engedve a telefonhasználat. A rendőröknek magyarul olyat nem mondott, hogy szeretne telefonálni, az angol beszédet pedig egyikük sem értette, hiszen nem értenek angolul.

A panaszos az intézkedés során együttműködő volt, vállalta a tetra rádión keresztül is a kommunikálást is.

A rendőrök a panaszossal szemben nem voltak előítéletesek, nem kezelték bűnözőként, nem érzékeltették vele, hogy megbilincselik és előállítják. Vélhetően a panaszos értette egy kicsit a magyar beszédet és félreértette, amikor az ügyelettel egyeztettek, hogy elő kell-e állítani a panaszost a kerületi rendőrkapitányságra a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása érdekében.

4) Az illetékes kerületi rendőrkapitányság becsatolta a 2014. január 30-án kelt végzését, amely a panaszos rendőrségen előterjesztett panaszának a kivizsgálását felfüggeszti tekintettel arra, hogy a panaszos a Testületnél is előterjesztett panaszt, így az eljárás a Testület által elkészített állásfoglalás kézhezvételéig felfüggesztésre került.

A végzés ellen fellebbezésnek van helye a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint, de a törvényes határidőn belül a panaszos nem nyújtott be fellebbezést. A végzést pedig – a tértivevény tanúsága szerint – 2014. február 3-án kézhez vette.

5) A rendőrség becsatolta a Budapesti Közérdekvédelmi Ügyészség 2014. január 16-án kelt tájékoztató levelét, amelyben arról tájékoztatja a kerületi rendőrkapitányságot, hogy a

panaszos náluk is előterjesztett a rendőri intézkedéssel szemben panaszt, de tekintettel arra, hogy az ügyészség a panasz kivizsgálására nem rendelkezik hatáskörrel, a panaszt átteszi a rendőrkapitányságra kivizsgálás céljából.

6) A Budapesti Közérdekvédelmi Ügyészség előtt 2014. január 7-én 12 óra 10 perckor megkezdett és 12 óra 55 perckor lezárt jegyzőkönyvet is megküldte a rendőrség a Testületnek.

A jegyzőkönyvben az eljáró ügyész megállapította, hogy a panaszos nem ismeri a magyar nyelvet, ezért tolmácsot rendelnek ki a jegyzőkönyv felvételéhez. A panaszos hozzájárult a felajánlott tolmács személyéhez, amely nyilatkozatát aláírásával is megerősítette. A panaszos megértette az ügyészség tájékoztatását és figyelmeztetését, az erre vonatkozó részt aláírta a jegyzőkönyvben.

A panaszos előadta, hogy a kerületi rendőrkapitányság 2013. december 2-án vele szemben kiszabott helyszíni bírságot kifogásolja. A szabálysértés elkövetését, amiért a helyszíni bírságot kiszabták a panaszos nem ismeri el.

A jegyzőkönyvben rögzítettek szinte szó szerint megegyeznek az eddig ismertetekkel, ezért a Testület ezen elemek ismertetésétől eltekint.

A panaszos kifejezte, hogy nem tartja reálisnak, hogy egy 100 forintos szatyor kifizetése miatt 50. 000 forint bírságot szabjanak ki valakivel szemben, továbbá sérelmesnek tartotta az eljárást, ezért az interneten tájékozódott a panasztétel lehetőségeiről. Így fordult a Testülethez, e-mailben 2013. december 2-án és kérte a helyszíni bírság felülvizsgálatát. A Testülettől 2013. december 16-án kapott kézhez egy általános tájékoztatást, amely a helyszíni bírságra vonatkozóan konkrétumot nem tartalmazott, illetve arra hívták fel a figyelmét, hogy 15 napon belül a panaszról egy aláírt példányt nyújtson be. Az aláírt példányt személyesen bevitte a Testülethez, ahonnan a BRFK Panaszirodájához irányították, hogy azt ott adja le, amelyet 2013. december 27-én át is vettek.

A kerületi rendőrkapitányságon is próbált személyesen panaszt tenni, de nem foglalkoztak vele. A BRFK Panaszirodájánál próbált érdeklődni, de onnan átirányították az illetékes kerületi bíróságra, ahonnan telefonon megkeresték az ügyészséget, és így került a panaszos a Budapesti Közérdekvédelmi Ügyészségre.

7) A rendőrség becsatolta az intézkedésről készült parancsnoki kivizsgálást.

A 2014. január 31-én kelt kivizsgálás tartalmazza, hogy a panaszos sérelmezi a 2013. december 2-án, vele szemben foganatosított rendőri intézkedést, amely során lopással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés miatt 50. 000 forint helyszíni bírságot szabtak ki vele szemben. A szabálysértés elkövetését a panaszos nem ismeri el, állítása szerint nem értette az intézkedés okát, valamint a helyszíni bírság aláírásának jogkövetkezményeit sem, mivel nem beszéli a magyar nyelvet.

A parancsnok a panaszhoz csatolt helyszíni bírság nyomtatvány másolatából megállapította, hogy a kérdéses bírságot a r. ftörm. szabta ki. A helyszíni bírság kiszabásának körülményeiről a r. ftörm. 2013. december 3-án készített jelentést, amelyből megállapítható, hogy az intézkedés során a panaszos elmondta, hogy nem ért magyarul, de angolul tud beszélni, amely

a BRFK Panaszirodájához, angol nyelven benyújtott írásos beadványából is kitűnik. A jelentésből továbbá az is megállapítható, hogy egy r. zls. rádió keresztül, angolul beszélt a panaszossal, aki elismerte a szabálysértés elkövetését, valamint megértette, hogy 50. 000 forint összegű helyszíni bírságot fognak vele szemben kiszabni, amelyet elfogadott. A panaszosnak átadtak továbbá egy angol nyelvű tájékoztatót a szabálysértési bírságolásról, amelyet a panaszos aláírt.

A fentiekre tekintettel a parancsnok megállapította, hogy a r. ftörm. az intézkedés során megadta a kellő tájékoztatást a panaszosnak. Az intézkedés 2012. évi II. törvény 39. § (1) bekezdése és a 117. § (1) bekezdése szerint, valamint a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. § (1) bekezdése alapján jog és szakszerű volt.

8) A rendőrség becsatolta a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány fénymásolatát. A fénymásolat rossz minőségére tekintettel az csak pár ponton olvasható, így a bírság össze (50. 000 forint), az elkövetés napja (2013. december 2.) olvasható, a többi mezőben foltokban látszanak a betűk, valamint az látszik, hogy a szabálysértő és az intézkedő rendőr is aláírta a nyomtatványt, de maga az aláírás nem, hanem csak a sziluettje vehető ki.

9) A rendőrség bescannelte a 100 forintos összegéről szóló vásárlói nyugtát, amely tanúsítja, hogy a panaszos végül megfizette a 100 forintos szatyor értékét, készpénzben.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy a hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A panaszos sérelmezte, hogy egy 100 forintos szatyor ki nem fizetése miatt, túlzott mértékű szabálysértési bírságot szabtak ki. Emellett sérelmezte, hogy a rendőrök nem tájékoztatták megfelelően az eseményekről, nem engedték meg számára, hogy felhívja a barátnőjét, aki segíthetett volna a tolmácsolásban.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, amelyek az Rtv. IV., V., VI. fejezetek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség, etc.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés, etc.)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás, etc.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A rendőrség szabálysértési hatóságként végzett tevékenységét Szabs. tv. rendelkezései szabályozzák. A szabálysértési hatóság az általa alkalmazott szankcióról, annak esetleges visszavonásáról vagy megváltoztatásáról a fenti jogszabály keretei között saját hatáskörben dönt.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, illetve a Testület eljárása nem minősül jogorvoslati eljárásnak a helyszíni bírsággal szemben, így nincs jogosultsága a Testületnek arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírságot felülbírálja. A Testület azonban vizsgálhatta azt, hogy a rendőrök mennyiben tettek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek, valóban hátrányosan különböztették-e meg a panaszost, valamint a mobiltelefon-használat korlátozott voltát.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület ezt követően vizsgálatának tárgyává tette, hogy a rendőrök mennyiben tettek eleget a panaszos tájékoztatásának.

A panaszos elmondta, hogy az intézkedés során nem értette, hogy mivel gyanúsítják, miért akarják vele aláíratatni a különféle iratokat főleg úgy, hogy nem volt tisztában azzal, hogy mit ír alá. A panaszos elmondta, hogy akkor döbbsent rá, hogy mivel vádolják, amikor az intézkedés végén a biztonsági őr megkérte, hogy fizesse ki a 100 forintos szatyor vételárát.

A rendőrség által megküldött jelentések, a kapitányságvezető átirata és a parancsnoki kivizsgálás tanúsága szerint a rendőrség eleget tett a tájékoztatási kötelezettségének tekintettel arra, hogy amikor az igazoltatás során megállapítást nyert, hogy a panaszos nem beszél magyarul, hanem csak angolul, amely nyelvet a két rendőr nem ismerte, az ügyeleten keresztül, a tetra rádión felhívták a r. zls-t, aki beszélt angolul és a panaszossal kommunikálni kezdett. A rendőr elmondta társainak, hogy a panaszossal közölte, hogy 50. 000 forint összegű szabálysértési bírságot fognak vele szemben kiszabni, tekintettel arra, hogy lopással elkövetett tulajdonelleni szabálysértést követett el. A r. zls. elmondta, hogy a panaszos megértette a tájékoztatást, elismerte a telefonban a szabálysértés elkövetését és megértette azt, hogy ha aláírja a bírságotlasi formanyomtatványt és a jogorvoslati tájékoztatót, akkor nem élhet jogorvoslattal a szabálysértéssel szemben. A panaszos részére még a helyszínen átadtak egy a szabálysértési bírságról szóló írásbeli tájékoztatót, amely a korábbi szóbeli tájékoztatást egészítette ki.

A rendőrség megküldte a szabálysértési bírságról szóló formanyomtatvány másolatát, és az arról készült angol nyelvű tájékoztatót is, amellyel kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy írásban rögzítve van a szabálysértési bírsággal kapcsolatos tájékoztatás, amelyet a panaszos bármikor elolvashatott volna.

Így tekintettel arra, hogy a panaszos a szabálysértési bírságról szóló tájékoztatóhoz a bírságotlasi nyomtatvány hátoldalán és a külön rendelkezésére bocsátott angol nyelvű fordításhoz is bármikor hozzáférhetett, azt bármikor elolvashatta, így a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedésből semmit sem értett, hiszen ő nem beszélt magyarul, a rendőrök pedig nem beszéltek angolul, amely nyelven a panaszos igyekezett a rendőrökkel kommunikálni.

A rendőri jelentésekből kiderül, hogy az adott időben és helyen rendelkezésre álló lehetőségekhez képest mindent megtettek annak érdekében, hogy a panaszost megfelelően tájékoztassák: rádión kapcsoltak egy olyan kollégát, aki beszélt angolul és így tájékoztatta szóban a panaszost, valamint írásban átadtak neki egy a szabálysértési bírságról szóló tájékoztatót is.

Az Rtv. és Szolgálati Szabályzat nem magyar állampolgárral, illetve a magyar nyelvet nem ismerő személlyel szembeni rendőri intézkedés végrehajtása esetére nem szól a tolmács kirendeléséről. Nem szabályozott a rendőri intézkedések során az ilyen személyek anyanyelve használatának kérdése sem. Szükséges ezért emlékeztetni a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) nyelvhasználatra vonatkozó 10. § (1) bekezdése szerint: „Ha a közigazgatási hatóság nem magyar állampolgárságú, a magyar nyelvet nem ismerő személy ügyében magyarországi tartózkodásának tartama alatt hivatalból indít azonnali intézkedéssel járó eljárást, vagy a természetes személy ügyfél azonnali jogvédelemért fordul a magyar közigazgatási hatósághoz, a hatóság köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfelet joghátrány ne érje a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt. Törvény az e bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazását az itt nem szabályozott esetekben is kötelezővé teheti.” A Ket. 60. §-a tartalmazza a tolmácsra vonatkozó rendelkezéseket. Ezen törvényhely (1) bekezdése kimondja „ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője által használt idegen nyelvet az ügyintéző nem beszéli, tolmácsot kell alkalmazni. Ha az ügyintéző beszéli az idegen nyelvet, a többi ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője érdekében tolmácsot kell alkalmazni, kivéve, ha ők is beszélnek az adott idegen nyelvet. Ennek tényét a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell.”

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A panaszos bár közel egy éve élt már Magyarországon az intézkedés pillanatában, mégis elmondta, hogy nehezen elsajátítható számára a magyar nyelv, tekintettel arra, hogy az nem a latin nyelvcsaládba tartozik. Az intézkedés során a panaszos jelezte, hogy „nem beszélek magyar”, mégis a rendőrök végig magyarul beszéltek hozzá. A panaszos elmondta, hogy telefonon valóban beszélt egy rendőrrel, de ő csak annyit mondott, hogy „nincs visszaút”, egyebet nem. A panaszos szintén elismerte azt, hogy a rendőrség átadott neki egy angol nyelvű, írásbeli tájékoztatót a szabálysértési bírságotlásról, amelyet emlékezete szerint nem volt ideje elolvasni, de azt mégis aláírta.

A helyszínen intézkedő két rendőr észlelte, hogy a panaszos nem beszél magyarul, de ők pedig nem beszéltek angolul, így a két fél közötti kommunikáció, a nyelvi különbségekre tekintettel kizárt volt. A rendőrség igyekezett mindent megtenni annak érdekében, hogy ezt az

akadályt áthidalja, így erre tekintettel hívták fel az ügyeleten egyik kollégájukat, aki közvetített az intézkedő rendőrök és a panaszos között. Így erre tekintettel a rendőrség végig abban a tudatban volt, hogy a panaszos érti, miről van szó, tekintettel arra, hogy az egyik angolul beszélő kolléga így tájékoztatta az angolul nem tudó, helyszínen tartózkodó két rendőrt. Az írásbeli tájékoztatót a rendőrség álláspontja szerint a panaszos elolvasta.

A panaszos előadása szerint jelezte, hogy barátnőjét szeretné a helyszínre hívni, hogy segítsen a nyelvi korlátokat áthidalni, de a rendőrök ezt az állítást tagadták, hiszen elmondták, hogy lehet, hogy kért ilyet a panaszos, de azt ők nem értették.

A Testület ezen a ponton jelzi, hogy a rendőrség jelen magatartásával ellehetetleníti a panaszos nyelvhasználatát, így a helyzet rendezése mielőbbi jogalkotói választ kíván.

Tehtetttel a panaszosi és a rendőri állítás között feszülő ellentmondásokra, amelyet a Testület a korlátozott bizonyítási eszközeire és a rendelkezésre álló bizonyítékokra tekintettel nem tudott feloldani, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme a nyelvhasználat tekintetében nem állapítható meg. Ugyanakkor a Testület megjegyzi, hogy a helyzet rendezése mielőbbi jogalkotói választ kíván annak érdekében, hogy a magyar nyelvet nem beszélő érintettek jogai az eljárás ezen szakaszában is garantálva legyenek.

4) A panaszos sérelmezte, hogy amikor nem értette, hogy a rendőrök mit akarnak tőle, fel akarta hívni a barátnőjét, de a rendőrnő ezt kifejezetten megtiltotta neki.

A rendőrség úgy nyilatkozott a kérdésben, hogy a panaszosnak meg volt engedve a telefonhasználat. A rendőröknek magyarul olyat nem mondott, hogy szeretne telefonálni, az angol beszédet pedig egyikük sem értette, hiszen nem tudnak angolul.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot az Rtv. 13. és 17. §-ának összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnök a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetve a telefonálás korlátozására.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon használata korlátozásának nincsen jogalapja. Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog fő szabály szerint az érintettet illeti meg, és az értesítés csak akkor rendőri feladat, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

Tekintettel a panaszosi és a rendőriségi állítás közötti ellentmondásra, amelyeket a Testület feloldani nem tudott, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a mobiltelefon használat korlátozása miatt nem megállapítható.

5) A panaszos elmondása szerint a rendőr bilincselést imitált a kezeivel, amikor a panaszos értetlenül állt az intézkedés előtt, valamint a panaszos úgy érezte, hogy úgy bánnak vele, mint egy bűnözővel, hiszen a rendőrök testbeszéde azt sugallta neki, hogy börtönbe akarják zárni. A rendőrség határozottan elutasította a panaszosi állítást, tekintettel arra, hogy egyik rendőr sem imitált bilincselést az intézkedés során. A panaszossal szemben nem voltak előítéletek, nem kezelték bűnözőként, és nem helyezték kilátásba előállítást.

A Testület a panaszos és a rendőri előadásban tapasztalható ellentmondást a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök birtokában nem tudta feloldani, így nem tudott megalapozott döntést hozni atekintetben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a fenyegetés kapcsán.

IV.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség nem tájékoztatta őt megfelelően a szabálysértési bírságról, amely panasz tekintetében a Testület szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, tekintettel arra, hogy az adott időben és helyen elérhető eszközöket a rendőrség igénybe vette annak érdekében, hogy a panaszost tájékoztassák. A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme a nyelvhasználat kapcsán a két állítás között feszülő ellentmondásokra tekintettel nem megállapítható. Szintén nem tudta feloldani a Testület a rendőri és a panaszosi állítás között feszülő ellentmondásokat a mobiltelefonhasználat korlátozottsága és a panaszos fenyegetése kapcsán, így a Testület megállapítása szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedést fogatosító rendőri szervhez való áttétel ellen előzetesen tiltakozott, a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2014. július 10.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET